

AVBILDA VÄRLDENS NATUR

Livets mångfald och förmåga att anpassa sig till de mest skiftande förhållandena är hisnande. Det är 10 000 km fågelvägen från nord- eller sydpolen till ekvatorn. Under den resan övergår de arktiska, karga och kalla polartrakterna via många olika klimat- och vegetationstyper till tropiska regnskogar som pulserar av liv. Utställningen om världens natur för dig genom fem klimatzoner och visar dig några av livets underverk.

Uppgifterna utförs i utställningen om världens natur i par eller i grupper om tre personer. Varje par eller grupp har minst en telefon eller en tablett som används för fotografering och filmning. Du hittar information om växter och djur i dragskåp och häften. De olika klimatzonerna är märkta som svarta bälten på golvet. När du passerar ett svart bälte anländer du till en ny zon.

KALLA ZONEN

Förflytta dig till de isiga polartrakterna där sommaren fylls av häckande fåglars brådska och läten. Här stannar temperaturen under + 10 °C även under sommaren. Förutom köld och friska vindar kännetecknas zonen av kraftig årstidsväxling i ljus – sommarens midnattssol och vinterns midvintermörker.

- 1 Alkorna är arktiska havsfåglar som häckar på branta klippväggar. **Fotografera ett alkfågelägg** och fundera varför ägget är päronformat och inte runt.
- 2 Denna fågel lever på södra halvklotet och simmar i vattnet som om den flög, men den saknar ändå flygförmåga. **Ta en bild av fågeln** och fundera varför isbjörnen inte äter dessa fåglar.
- 3 Hurudana egenskaper hjälper djur att klara sig över den kalla och mörka vintern? **Ta en bild av två nyttiga egenskaper.**
- 4 Fjällräven kan överleva t.o.m. -72 °C tack vare sin vita tjocka päls, men på sommaren är pälsen brun. Sök upp en fjällräv i utställningen och fundera vad den äter på sommaren. **Fotografera två olika smakbitar.**

SVALA ZONEN

Största delen av Finland hör till svala zonen som ibland också kallas för tajga eller norra barrskogsbältet. I utställningen hittar du ändå inga finländska landskap, utan du kan beundra världens högsta bergskedja i Nepal, den stränga vintern i Sibirien och spännande djur vid en flod i Alaska.

- 5 Detta djur, även kallat Himalayas drottning, är starkt hotad på grund av bl.a. tjuvskytte. **Ta en selfie-bild med däggjuret**, där du uppmuntrar det att klara sig över svåra tider.
- 6 Kodiakbjörnarna lever i Alaska och samlar sig vid floderna på hösten för att jaga lekande laxar. Leta efter kodiakbjörnens tassavtryck i utställningen och jämför det med din hand. **Ta en bild där storleksskillnaden framkommer tydligt.**
- 7 Kodiakbjörnarna äter laxar, men hittar du andra fiskätare i landskapet? **Fotografera två av dem.**
- 8 **Vilken nytta har sibiriska tigern av sina ränder?** Vink: tänk dig en sibirisk tiger i en snöfri skog. Ta en bild av ränderna.

TEMPERERADE ZONEN

När du stiger in i tempererade zonen kom ihåg att till vänster finns landskap från Nordamerika och till höger från Europa. På vänstra sidan ser du Klippiga bergen och bakom bergskedjan prärien som så småningom övergår till en sockerlönnskog. I Europa kan du beundra Alperna samt kronhjortar och vildsvin i en lövskog.

- 9 På Alperna lever en intressant groda. När den känner sig hotad kastar den sig på rygg så att de svart-gula beteckningarna på magen syns. **Färgen fungerar som en varning**, eftersom grodans skinn innehåller giftkörtlar som gör den oätbar. **Fotografera en skrämmd groda.**
- 10 Visste du att opossumen är ett pungdjur som lever i Nordamerika? Ifall opossumen hotas kastar den sig på marken och spelar död. **Leta reda på djuret i lönnskogen** och betrakta dess utseende. Kasta dig sedan själv på golvet och **spela "död" opossum. Låt din kompis ta en bild av dig.**
- 11 Denna växt används för att producera lönnsirap. Indianerna har framställt lönnsirap redan långt innan européernas ankomst till Nordamerika. **Kika in i dragskåpet och utred hur indianerna framställde sirap. Ta sedan en bild av växten.**
- 12 Flytta dig till lövskogen och kronhjortarna. Dessa klövdjur har luktkörtlar (håligheter) framför ögonen och de lämnar doftspår genom att gnida körtlarna mot t.ex. träd. På så sätt markerar de sina revir. **Ta en bild av kronhjortens luktkörtel.**

SUBTROPISKA ZONEN

Nu är det dags att njuta av gassande sol och vida gräsmarker! I subtropiska zonen hittar du förutom savanner också subtropiska regnskogar, medelhavsväxtlighet och öken. Fastän många landskap runt omkring dig är från Afrika glöm inte att också Australiens centrala områden med sina känguruer räknas till zonen.

- 13 Detta djur är världens snabbaste sprinter på markytan, t.o.m. snabbare än Usain Bolt! Djuret kan uppnå en hastighet på över 110 km/h, men den tröttnar redan efter några hundra meter. Leta reda sprintern och se på dess byggnad. **Fotografera en sådan del av djuret som du tycker hjälper den att uppnå en snabb hastighet.**
- 14 Smyg in i den stjärnbelysta savannen och lyssna på syrsornas gnissel. Se på stjärnhimlen. Visste du att stjärnorna är i exakt samma läge som under midsommarnatten i Namibia? **Välj och fotografera ett stjärntecken.**
- 15 Vandra till Australien och sök upp en koala. Varför föds koalaungar som mycket små? Dra ut dragskåpen, **leta reda på hur liten en nyfödd koalaunge är och ta en bild av den.**
- 16 Välj en intressant art från savannen och sök upp information om den. **Filma sedan tillsammans med din kompis en halv minut lång naturdokumentär** om arten. En av er kan filma och den andra fungera som programledare. Var kreativa och lev er in i situationen!

TROPISKA ZONEN

Zonen är känd för sina regnskogar som hittas i områden kring ekvatorn. Regnskogarna pulserar av liv och de är världens mångfaldigaste levnadsmiljöer. Här är dag och natt ungefär lika långa och temperaturen håller sig vid +18 °C året runt.

- 17 Här i tropiken växer världens största blomma, vars diameter kan vara närmare en meter. Med sin ruttna lukt lockar den till sig spyflugor, som misstar blomman för ett kadaver. När spyflugorna tar sig in i blomman pollinerar de den av misstag. **Ta en blid av blomman.**
- 18 Visste du att okapins tunga är blå och så lång, att djuret kan gräva sig i örat med den? Den flexibla tungans huvudsakliga uppgift är ändå att riva loss blad och knoppar. **Visa tungan åt okapin och be din kompis ta en bild av er.**
- 19 Det lever flera primater i regnskogen, t.ex. vår nära släkting schimpansen. Hela 98 % av schimpansen gener är lika som människan! **Välj en primat från regnskogen och ta tillsammans med den ett familjeporätt.**
- 20 Det lever flera vackra fågelarter i regnskogen. Fundera varför hanarna är ofta praktfullare än honor. **Fotografera och namnge den vackraste fågeln du hittar i regnskogen.**

